

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nč. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnave naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto K 20, za pol leta K 10, za 3 mesece K 5. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašne in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poroštvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti šte. 20. Poštno-hranilnični račun šte. 841-652. TELFON št. 11-57

DRŽAVNI ZBOR

(Izvirno telefonično poročilo.)

DUNAJ 10. — Zbornica je danes končala prvo branje proračuna in proračunskega provizorija, ki sta bila nato izročena proračunskemu odseku, ki se sestane v torek.

K besedi o proračunu se je oglasil tudi načelnik „Hrvatsko-slovenskega kluba“, poslanec dr. Šusteršič, ki je proklamiral za svoj klub politiko proste roke, zagrozi pa parlamentu, da se bo kmalu prepričal, kaj to pomeni.

Mi pa smo mnenja, da bi bolj vplivala dejanja, kakor pa prazne besede, in ne verjamemo dr. Šusteršiču, da ima resne namene, dokler ne pride od besed k dejanjem. Ves njegov današnji govor je pač kazal na to, da mu ni do dejanj. Od vseh tako nujnih naših potreb je omenjal, po poročilu vsaj, ki nam je o tem njegovem govoru na razpolago, edino le vprašanje reciprocitete zagrebške univerze. Priznavamo važnost tega vprašanja, a najvažnejše pa vendar ni, saj imamo vendar tu doma toliko stvari, ki so še mnogo nujnejše. Zakaj se dr. Šusteršič ni spomnil naravnost vnebovpijočih krivic, ki so se dogajale slovenstvu o priiki ljudskega štetja povsod ob naši narodnostni meji, zakaj se ni spomnil zatiranja slovenskega šolstva itd. itd.? Zakaj ni tu povedal, česa je treba, česa zahteva in kaj hoče svojemu narodu priboriti „Hrvatsko-slovenski klub“? Ali bi pa bile tudi to morda le besede brez dejanj?

Poudarjal je, da Jugoslavi ne pridejo do vpoštevanja, ker so razdvojeni med seboj, in je v nadaljnjem sicer ogorčeno obsojal večino in vlado, ki nasprotujeta vsemu, kar bi bilo v prilog Jugoslovanom, poudarjal pa je obenem, da so Jugoslavi sami krivi, ker ne najdejo med seboj enotnosti, ki bi jih napravila za faktor, ki bi ga morali priznavati, pa naj hoče vlada ali ne.

Med živahnim pritrjevanjem je nato kritiziral nazore merodajnih činiteljev, ki mislijo, da se avstrijski problem neha pri Špelfeldu. Jugoslavi so važen faktor v državi, od katerih dinastičnega čustva je odvisna Avstrija kot velesila, zato pa tudi smejo zahtevati od države, da si je svesta svojih dolžnosti napram njim, da je pravična napram njim, kakor je pravična vsem drugim narodnostim.

Končal je ob burnem odobravanju „Hrvatsko-slovenskega kluba“ z besedami: Kdaj pridemo do spoznanja, kdaj bomo imeli tak pogum, da bomo upali uspehov le tedaj, ko bomo imeli sami premagati vsaj tu v parlamentu naše notranje spore in razdore.

Ko je govoril še poslanec Mečur a se je debata zaključila. Po končanih izvajanjih obeh glavnih govornikov, posl. Nemca (contra) in Hartla (pro), ter nekaterih dejanskih popravkih, med katerimi se je povsod zlasti posl. Wastian do naravnost neverjetnih trditvev o sloveniziranju na Spodnjem Štajerskem, sta se proračun in proračunski provizorij izročila proračunskemu odseku.

V sledečem podajamo govora poslancev Bugatto in dr. Šusteršiča nekoliko natančneje.

V nadaljevanju proračunske razprave je posl. Bugatto rekel, da je vlada dosedaj Furlanijo popolnoma zanemarjala. Zahteva reformo uprave, časovno napredovanje, ter izjednačenje civilnih uradnikov z častniki glede stanarine, ter povdarja potrebo intenzivne oskrbe za stanovanje. Govornik se je dalje pritoževal, da se ni ničesar ukrenilo proti uvedbi kolere od kopne strani, ter ko nečeno omenjal italijanske pravne fakultete, zahtevajoč, naj se že enkrat pove „da“ ali „ne“, ali se misli dati Italijanom fakulteto ali ne, a ne da se vodi Italijane za nos.

Dr. Šusteršič izjavlja, da je obrekovanje, ako se trdi, da zbornica ni sposobna za delo. Velika politična debata, ki se vodi resno, dostojanstveno in stvarno, dokazuje, da je v zbornici moč in volje za delo. (Živahno odobravanje pri Jugoslovanih).

Hinavstvo in predrznost je, ako se parlamentu to očita. Za izkoriščanje delavne moči zbornice treba političnega vodstva in tega nam manjka. Zato moči, ki počivajo v parlamentu in ki so izraz volje milijonov (odobravanje pri Jugoslovanih) niso prišle do prave veljave. Brez vodstva zbornice potem vlade je ustavno življenje nemogoče.

Nobena avstrijska vlada pa noče prevzeti odgovornosti, ki je v zvezi z vodstvom, temveč zvrca odgovornost na zbornico. Način osnutja večine na podlagi pogodbe med strankami, kakor je to predlagal Bilinski, je nemogoče, ker bi to bila preslaba podlaga za večino, ker: ali se misli, da bi se mirno

uklonilo pred golim egoizmom posameznih strank. (Odobravanje pri Jugoslovanih).

Govornik omenja velike važnosti jugoslovanskih dežel za državo, ter očita državnikom, da delajo sistematično na to da se prepusti nevarnosti to poslednjo pozicijo Avstrije. — (Živahno odobravanje in ploskanje pri Jugoslovanih). Državi zvesto mišljenje in dinastičen čut avstrijskih Jugoslovanov so glavne opore monarhije in zato predpogoj za stališče države kot velesile.

Metoda, s katero so Italijani, kršeč vse zakone mednarodnega prava in civilizacije, inscenirali tripolitansko vojno, bi mogla dati misliti našim državnikom. Udarec, ki so ga Italijani danes naperili proti Tripolisu, katerega govornik sicer Italijanom nikakor ne zavidava, bi mogli jutri naperiti proti Albaniji ali proti neki deželi, ki nam je že bližja... Usoda monarhije bi v tem slučaju bila odvisna od dinastičnega čuta in zvestobe Jugoslovanov do države. Govornik omenja potem balkanske zveze, ki gotovo ne bi služila interesom monarhije.

Izjavil je imenom hrvatsko-slovenskega kluba, da ne živi niti en član vlade najmanjše zaupanje stranke. Vsaka vlada, ki bi na dolgo zavlačevala reciprociteto študij zagrebške vseučilišča, bo imela posla z Jugoslovani. Hrvatsko-slovenski klub je čisto neodvisen ter bo s to neodvisnostjo storil, kakor mu bo prav. Kakor ne gre v tej državi brez Nemcev in Čehov, tako ne gre brez Slovanov, ako oni nečejo. Če pa hočejo ali nečejo, to se dozna. (Odobravanje in ploskanje pri Jugoslovanih).

Nato je govoril še poslanec Mečur a, nakar je bila debata zaključena. Za generalnega govornika pro je bil izvoljen poslanec Hartl, za generalnega govornika kontra posl. Nemec.

Potem ko je govoril posl. Nemec, je bil proračun izročen proračunskemu odseku.

Nato je nadaljevala razprava o Habermannovem nujnem predlogu v zadevi bratovskih skladnic, pri čemer je posl. Benkovič poudarjal, da so tudi bratovske skladnice na Jugu nujno potrebne temeljite reforme.

Na koncu se je je ministrski predsednik grof Stürgkh odgovarjal na češko interpelacijo v zadevi znanih Hohenburgerjevih pogojev. V tem svojem odgovoru je ministrski predsednik govoril nekoliko bolj odločno in jasno o stvari, kakor pa v svojem programem govoru. Povedal je precej precizno, da nobeden član novega kabineta ni stavil za vstop v kabinet posebnih pogojev, zlasti pa ne takih, ki bi nasprotovali najstrožji objektivnosti vlade.

Sedaj seveda nastane vprašanje, kdo je govoril resnico: ali dr. Hohenburger, ali grof Stürgkh?

Predno se je zaključila seja, se je odigral prizor, o katerem prinašamo obširneje poročilo na drugem mestu, ki je velesnačilen za nemško delegacijo v parlamentu, v kateri se očitno nahajajo elementi, ki spadajo v beznico, ne pa v parlament.

Prihodnja seja je v torek, dne 14. novembra.

Posl. dr. Gregorin in dr. Rybář v odsekih.

(Izvirno.)

DUNAJ 10. Kakor znano se je v večrajšnji konferenci načelnikov strank sklenilo, da se razširi število članov onih odsekov, ki štejejo 51 članov, na 52 članov, da se tako omogoči onim poslancem, ki niso v nobenem klubu, zastopstvo v odsekih. Danes so se ti poslanci zbrali in so si razdelili med seboj mandate v teh odsekih.

Posl. dr. Gregorin pride v draginjski odsek, posl. dr. Rybář pa v odsek za državne nameščence, bosanski odsek in legitimacijski odsek.

K položaju.

(Izvirno.)

DUNAJ 10. Italijani so imeli danes sejo, v kateri so sklenili odločno, ostro taktiko proti vladi, ako se ne postavi predloga v zadevi italijanske pravne fakultete kot prva točka na dnevnem red seje proračunskega odseka, ki se vrši v torek, dne 14. tekočega meseca.

V parlamentu pa se je tudi govorilo, da preti parlamentu, ako se stvar ne pomiri, po „Hrvatsko-slovenskem klubu“, slična situacija, kakoršna je bila meseca julija 1910. (Jugoslovanska obstrukcija).

Uradniško vprašanje.

(Izvirno.)

DUNAJ 10. Danes so se posvetovali razni klubi o konferencah, ki so se vršile včeraj med načelniki strank in ministrskim predsednikom grofom Stürgkhom v zadevi zboljšanja gmoetnega položaja državnih uradnikov. Zlasti v naprednih strankah je bilo opaziti veliko ogorčenje proti poljskemu klubu in njegovim, po njegovem načelniku vit. Bilinskem podanim predlogom ter proti „Hrvatsko-slovenskemu klubu“, ki se je po svojem načelniku dr. Šusteršiču priključil tem predlogom.

Češki radikali so izjavili, da neomajno vztrajajo pri tem, da se mora nemudoma rešiti uradniško vprašanje in da najodločnejše protestirajo proti vsakemu poskusu zavlačevanja rešitve tega vprašanja. Sklenili so pozvati enotni češki klub, da vztraja pri svojih zahtevah, ki se krijejo s predlogi pododsekov odseka za državne nameščence.

V odseku za državne nameščence se je vršila danes podrobna razprava o predlogih pododseka za železničarje v zadevi dovolitve 38 milijonov v svrhu zboljšanja položaja državnih železničarjev.

Ker so se poljski člani odseka absentirali od seje, se je seja začela namesto ob 9. šele proti 10. dopoldne.

Železniški minister dr. Forstner je povdarjal, da je vlada sicer pripravljena zvišati železničarjem namenjeno svoto 14 milijonov, da pa odločno nasprotuje predlagani svoti 38 milijonov. Pozivil je odsek, da naj še enkrat dobro preudari celo stvar.

Odsek je demonstrativno odklonil ta predlog in ravno tako tudi predlog posl. Gostinčarja, ki je predlagal, da naj se zboljšajo prejemki železniškim delavcem, služabnikom in poduradnikom, uradnikom pa le do vštete pristave. Ravno tako je odklonil odsek tudi vladne ugovore, posebno one proti nočnim dokladam.

Železniški minister se je tudi odločno izjavil proti temu, da bi zboljšanje imelo vzvratno veljavo od 1. oktobra 1911.

Odsek je sprejel predlog poročevalca pododseka za železničarje, posl. Heinera, po katerem se določa za zboljšanje položaja državnega železničarstva 38 milijonov.

Odsek je po zbornični seji nadaljeval specialno debato o uradniških predlogih in jo zaključil. Stvar pride sedaj pred plemum zbornice.

Dalmatinske železnice.

(Izvirno.)

DUNAJ 10. Zastopnika kluba dalmatinskih poslancev, dr. Ivčević in dr. Baljak, sta bila danes povabljena k ministrskemu predsedniku grofu Stürgkhu, da konfirirata njim o položaju v Dalmaciji. Priporočala sta mu čim najhitrejšo rešitev najvažnejših dalmatinskih zahtev, in izrazila nadejo, da pokaže ministrski predsednik tudi sedaj kot ministrski predsednik enako prijaznost napram Dalmaciji, kakor jo je kazal kot naučni minister. Pojasnila sta mu zlasti želje v zadevi železniškega vprašanja.

Ministrski predsednik je decidirano izjavil, da ni nikakega povoda, bati se, da bi Avstrija glede na dalmatinske železnice v katerikoli točki popustila Ogrski.

Nemška kulturnost.

(Izvirno.)

DUNAJ 10. Danes zjutraj je priobčil tukajšnji list „Deutsches Volksblatt“ kratko vest, da je poslanec Seidel imenoval nemškega radikala posl. Hummerja v nekem časniškem članku: „Pravi smrkavec!“

Posl. Hummer se je oglasil na koncu seje in je v obliki vprašanja na zborničnega predsednika označil to trditve za laž. Rekel je, da je to nesramno laž raztrosil poslanec Malik, katerega je označil za histeričnega lažnjivca, ki je znan kot norec, ki ima halucinacije. Izjavil je, da bi zahteval od tega človeka satisfakcije, da pa mu je to nemogoče, ker mu je častno sodišče pred kratkim odreklo satisfakcijo. Po njegovem mnenju je posl. Malik navaden lažnjivec, in prosi govornik, da vzame predsedstvo to na znanje. (Klici: „Posebno lepo to ni, da se spravljate na človeka, s katerim nečete imeti nič opraviti, kakor ste sami izjavili!“)

Posl. Malik: Odgovoril ti bom s pasjim bičem! Gospod predsednik, pripominjam k trditvi tega denuncijanta, da ga je posl. Seidel res imenoval smrkavca, oziroma da se je vedno ponašal po komedijsko!

Posl. Hummer skoči proti poslancu Maliku: „Drži gobec!“

Posl. Malik: „Ne hodi mi blizu!“ — Potegne pasji bič iz žepa. — „Sicer jo dobiš z bičem, falot!“

Posl. Hummer hoče s pestmi nad

posl. Malika, a ta pograbi torbo za spise in jo vrže posl. Hummerju v glavo z besedami: „Šuft, lopov, komedijant!“

Par socijalno-demokratskih poslancev se je iznova vrnilo med oba prepirača, a predno se jim to posreči, je posl. Malik že dvakrat udaril posl. Hummerja s pasjim bičem po obrazu, ki mu je takoj grdo otekel.

Posl. Hummer je zarjovel kakor zver: „Ustrelim te kakor psa!“ in je zopet hotel skočiti proti posl. Maliku.

Drugi poslanci zopet skušajo spraviti narazen oba nasprotnika, kar se jim končno posreči. Posl. Hummer se je krčevito branil, in ker so ga držali od vseh strani, so mu razirgali ovratnik, kravato in tudi obleko. Posl. Malik je iztrgal vladni svetnik Kupka bič iz rok in socijalno-demokratski poslanci so posl. Malika porinili v ozadje.

Po celi zbornici je vladal nepopisen hrup in trušč. Razburjenost in krik sta bila tako velika, da nihče ni pazil na predsednika, ki je poklical med tem poslanca Malika k redu in nato hitro zaključil sejo.

Posl. Hummerja so peljali na to v predsednikov salon, kjer so mu sprali z obraza krvave srage, ki mu jih je povzročil bič, in obenem so napravili tudi protokol o celem dododku. Drugi poslanci pa so spremili posl. Malika iz zbornice. Razburjenje pa se še dolgo ni pogoje.

Z ogorčenjem se splošno obsoja ta prizor, ki je v svoji odurnosti tak, kakoršnega še ni doživela zbornica. Skoro ga ni poslanca, ki ne bi privoščil posl. Hummerju, kar se mu je zgodilo.

Prevladuje mnenje, da se ta prizor ponovi vnovič v torkovi seji.

Deželni zbori.

Goriški deželni zbor razpuščen?

(Izvirno.)

DUNAJ 10. Deželni zbori se skličejo, kakor zatrjujejo dobro poučni krogi, meseca januarja k šestedenskem zasedanju.

O goriškem deželnem zboru se ne more še reči z gotovostjo, ali se skliče, ali ne. Merodajni krogi so mnenja, da vlada namerava razpustiti goriški deželni zbor, če se stranke večine ne odločijo, odpraviti nasilstva, ki so se izvršila pri volitvi deželnega odbora. Kolikor so ti merodajni krogi poučeni o stvari, odklanjajo goriške stranke večine tako remeduro, in je računati torej z razpustitvijo deželnega zbora in novimi volitvami.

Morilec gališkega namestnika Potockeškega Sičinski pobegnil.

LVOV 10. Danes zjutraj sta policija in državno pravdnštvo prejeli vest, da je v minuli noči pobegnil iz kaznilnice v Stanislavu dijak Miroslav Sičinski, ki je umoril namestnika Potockeškega, je bil potem obsojen na smrt, a ga je cesar pomilostil na 20-letno ječo. — „Novi Viek“ je priobčil sledeče podrobnosti: Vest o begu je vzbudila veliko senzacijo. Beg so ugotovili ob 4. uri zjutraj, ko so pazniki pregledali celice jetnikov. V celici Sičinskega so našli njegovo jetniško obleko, o njem pa ni bilo nobene sledi. Ob 2. uri po noči je bil Sičinski še v svoji celici, kakor je opazila tedaj straža; beg se je torej moral izvršiti med 2. in 4. uro zjutraj. Kaznilnica je obdana od 8 m visokega zida, radi tega se izključuje, da bi bil Sičinski preplezal zid. Ni dvoma, da je pobegnil s pomočjo paznikov, čeprav je moral iti skozi osem vrat in mimo prav toliko čuvajev. Ugotovili so, da sta železna mreža na oknu in ključavnica vrat nedotaknjeni. Poizvedlo se je, da se je sestra Sičinskega nahajala že več tednov v Stanislavu, kjer je morda sporazumno z maloruskimi narodnimi organizacijami pripravljala bratubeg. Sodi se, da je Sičinski pobegnil na Ogrsko, odkoder se poda v Ameriko.

O begu Sičinskega poročajo iz Stanislava še nastopne podrobnosti: Sičinski je pobegnil po noči, kedaj ni možno ugotoviti. Danes zjutraj so bila vrata celice še zaprta in celica je bila po predpisu razsvetljena. Čuvaj, ki je bil v službi, zatrjuje, da je opazoval celico, kakor vedno, skozi luknjo na vratih, ali da ni opazil nič nenavadnega. Sičinski je bil zaprt v celici še z nekim drugim kaznjencem, ki pa noče ničesar povedati o begu svojega tovariša. Rekel je, da je ponoči trdno spal in da ni čul ničesar, kar bi dalo slutiti o predstojem begu Sičinskega. Več oseb, ki bivajo blizu kaznilnice, trdi, da so videli po noči avtomobil, ki se je iz kaznilnice z veliko naglico odpeljal po glavni cesti. Sumi se, da je Sičinski pobegnil na Ogrsko.

Poljski listi pišejo, da je osobje v sta-

nislavski kaznilnici skoraj izključno maloruske narodnosti. Proti čuvajem je uvedena stroga preiskava.

Sedaj pripovedujejo, da je Sičinski skušal pobegniti že lani. Omenjeni listi pravijo, da so Malorusi nabrali za beg Sičinskega 100.000 kron.

Čuvaj Nuda aretiran.

LVOV 10. "Gazeta Lwowska" poroča iz Stanislava: Sičinski je pobegnil iz kaznilnice med 4. in 5. uro zjutraj in sicer skozi glavna vrata poslopja, pri katerih je bil na straži čuvaj Ivan Nuda. Sičinski je bil preoblečen v kaznilniškega čuvaja. Pred vsem se obrača sum na Nudo, da je pomagal Sičinskemu k begu. Po preiskavi, ki se je izvršila v stanovanju Nude, je bil le-ta aretiran in izročen stanislavskemu okrožnemu sodišču. Mati Sičinskega, ki biva v Stanislavu, ni hotela dati oblastinjam nikakih pojasnil.

LVOV 10. Takoj ko se je zvedelo za beg Sičinskega, so bile ukrenjene odredbe, da se ga zopet vlovijo. Preiskava nadaljuje in na vsak način se hoče ugotoviti, kdo je pomagal k begu, da bodo krivci primerno kaznovani.

(Izvirno telef. poročilo.)

DUNAJ 10. Iz Lvova poročajo: Preiskava o begu morilca bivšega gališkega namestnika grofa Potockega, dijaka Sičinskega, razkriva naravnost senzacionalne podrobnosti.

Morilec Sičinski je pobegnil med 2. in 6. uro zjutraj. Nekateri trdijo, da je pobegnil že zvečer, kar pa se ne smatra za verjetno. Pobegnil je v uniformi jetnišniškega paznika, in pomagala sta mu pri begu dva paznika ali kakor se tudi zatrjuje, trije.

Beg se je pripravljaj že dolgo časa sem. Sičinskega so opetovano posečali njegovi sorodniki in tudi tajno korespondirali z njim prijatelji. Gotovo je, da je bil beg dobro pripravljen, za kar je najboljši znak to, da so bili v zvezi tudi jetnišniški pazniki, in kakor se trdi tudi neki višji kaznilnični uradnik.

Danes zvečer se je raznesla vest, da so Sičinskega vjeli, toda vest se je izkazala za neresnično.

Preiskava se vrši z mrzlično naglostjo. V Stanislav je prispel sam predsednik višjega sodišča. Justičnemu ministru se poročajo vse podrobnosti.

Nekateri poljski listi dolže maloruske politike, da so soudeleženi pri celi stvari, a te obdolžitve so brez vsake podlage. Verjetno pa je, da se je beg posrečil zato, ker je bila sestavljena v ta namen cela organizacija, cel komplot. — Sičinski je bil zlasti med maloruskim dijaštvom zelo priljubljen, na razpolago pa je bilo tudi veliko denarnih sredstev, za katera so Malorusi radi darovali, ker so smatrali Sičinskega za narodnega mučenika.

Sičinski se je brez dvoma obrnil v Ameriko. To se da zaključevati posebej iz dejstva, da je v ječi zelo pridno študiral angleščino. Dve njegovi sestri sta se odpeljali že naprej v Ameriko.

Preiskava je dognala sledeče: Pred par dnevi je obiskalo Sičinskega par njegovih političnih prijateljev in tudi njegova mati. Govorili so žnjim popolnoma nemoteno, ker je Sičinski vžival med pazniki, ki so večinoma Malorusi, veliko spoštovanje in svobodo.

Včeraj je pobegnil med 2. in 6. uro zjutraj in to skoz osem vrat, katera je vsa odprl s pravimi ključi. V preiskavi zaslišani pazniki so vsi izjavili, da niso opazili nič. Ravno tako je tudi izjavil tovariš Sičinskega, s katerim je bival skupaj v celici, da je spal in da ni slišal nič. Sičinski se je v celici preoblekel v pazniško obleko. Preiskava je dognala, da vrata v kaznilnici močno škripljejo, tako, da bi bili morali pazniki slišati odpiranje, a slišal ni nihče nič. Nekaj paznikov je bilo aretiranih.

PODLISTEK.

Jug.

Historičen roman. — Spisal Prokop Chocholoušek. Poslovenil H. V.

Zadnji bosanski kralj.

"Ti si pa vendar-le iskal njegove naklonjenosti, iskal njegovega privoljenja za svoje podjetje," je zavrnil Radić; "mari sem ti bil jaz samo poslanec tvojega kratkočasnja?" je vprašal uporno.

"Če mi je Matijaž Ogrski naklonjen," je odgovoril Tomašević, "bo vodil mojo pravdo tam na zapadu; s tem dobim časa, da osvojem sebe in Bosno najslabotnejšega jarma —"

"Ah!" se je začudil Radić, "ali dobro razumem, ti hočeš povzdigniti križ Bosne nad polumesec Mohameda v drznem boju?"

"Ne samo križ Bosne," je rekel Tomašević, "marveč tudi doto svoje žene — Srbi jo hoče nazaj pridobiti; vrniti mora sultan Mohamed svoj plen!"

"To je drzno podjetje," se je zamislil Radić, "in resnično navadni človek bi se zgrozil že same misli, da bi se uprli močnemu sultanu, čegar dvomljivo naklonje-

Sičinski se je odpeljal v avtomobilu najbrž do kake ogrske železniške postaje, odkoder je nadaljeval beg proti Ameriki. Odposlana je za njim na vse strani brzopletna tiralica. Danes ni o njem niti duha niti sluha. Beg se mu najbrž posreči.

V Stanislavu so se vršile obširne hišne preiskave pri raznih maloruskih uradnikih in meščanih; s kakim vspehom, ni znano.

Ogrsko-hrvatski državni zbor.

BUDIMPEŠTA 16. Zbornica je pričela generalno debato o proračunu za 1912. Poročevalec finančnega odseka je pojasnjeval splošno smer finančne politike države in je končno priporočil, naj zbornica vsprejme proračun. Prihodnja seja jutri.

Dunaj 10. Ministerski predsednik grof Khuen-Hedervary je danes zvečer odpotoval na Dunaj. Jutri ga vsprejme cesar v avdijenci.

Pariz 10. Zbornica jo razpravljala in terpelajo o katastrofi na franc. oklopnjači "Liberté".

Zader 10. Včeraj predpoludne je pogorel mlin Mihaela Bakmača v Zemoniku. Skode je 70.000 K. Mlin je bil zavarovan.

Italijansko-turška vojna.

Italijansko poročilo o novih bojih okolu Tripolisa.

RIM 10. "Ag. Stefani" poroča iz Tripolisa od 9. t. m. ob 2-30 zjutraj: Tudi včeraj je, kakor navadno, sovražna topništvo obstreljevalo našo južno-vzhodno fronto, vendar brez uspeha. Tudi našo vzhodno fronto so male arabske čete napadale ponovno. 18. pešpolk je prodrl do teh sovražnih čet, ki so bile v utrjenih postojankah, vendar se je moral umakniti. Med umikanjem so Arabci vnovič napadli batalijon, ki je zopet napravil protinapad, da krije svoje gibanje, dočim so ranjence prenesli v našo glavno črto. Ta boj je končal še le proti noči, ko se je sovražnik umaknil. Na naši strani je bilo ranjenih le nekoliko mož. Izgube sovražnika so bile mnogo večje. Tudi 11. polk bersaglierov je moral odvrniti napad sovražnika, da ga je pregnal. Mi smo imeli dva ranjena. Razun tega je bilo še več manjših bojev manje važnosti.

Naše vojne ladje, ki stražijo obrežno ozemlje proti tuneški meji, so razkropile nekoliko karavan, ki jih je spremljalo obaraženo moštvo ter so razdejale eno vojašnico.

Turčija oborožuje prebivalstvo otokov.

CARIGRAD 10. Poslanec iz Lemna, ki je včeraj dospel semkaj, pripoveduje, da se z Dardanelov razdeljuje orožje turškemu prebivalstvu v Lemnu, Mitleni, Kiosu in Rodu, ki naj bi odbilo slučajen napad italijanske flote. Rezervisti se vežbajo.

Boji okoli Tripolisa.

CARIGRAD 10. Iz Tripolisa javljajo dne 6. t. m. uradno: V minuli noči smo z močnim napadom prisilili Italijane, da so se morali zopet umakniti. Sovražna armada je sedaj vsa koncentrirana v starem mestu. Italijani so imeli na stotine mrtvih in ranjenih ter so izgubili svoje topove. Da-si so skozi tri ure neprenehoma streljali, smo mi vendar izgubili le 23 mrtvih in 15 ranjenih. Od vseh strani nam prihajajo dobrooboroženi dobrovoljci. V kratkem podvzamemo odločen naskok na mesto. Danes smo dobili vest, da so naši zavzeli Derno.

Mir v Bengaziji, Derni in Tobruku.

TRIPOLIS 10. Brezlična brzopletka iz Bengazija zagotavlja, da je tamkaj vse mirno, isto tako tudi v Derni in Tobruku.

Italijani tajijo vspehe Turkov pri Homsu.

RIM 10. "Ag. Stefani" poroča iz Tripolisa: Dopisnik nekega grškega lista je prejel vest, da je turško odposlanstvo v Atenah razširjalo poročila, da so Turki dosegli pri Homsu vspehov. Ta vest pa ni resnična.

nost si je kralj Štefan kupil z visokim letnim davkom; toda zmaga ni nemožna. — In kaj potem, če se ti posreči drzna nakana?"

"Tudi naklonjenost Ogrskih kraljev je dvomljiva," je rekel Tomašević kratko.

Radić je položil obe roki na rami svojega nečaka ter rekel: "En jarem za druga hočeš torej sneti z naše dežele? Če to izvedeš, ti bo, mislim, odpuščen tvoj greh. Zakaj se torej obotavljaš?"

"Radi tega, ker mi bo nemogoče storiti kaj žalega temu starcu," je rekel Tomašević, sklonivši glavo.

"In še včeraj?" se je začudil Radić.

"Včeraj še nisem imel toliko dokazov njegove ljubezni do mene," je odgovoril Tomašević. "Striče! Danes sem govoril z njim, on me tako ljubi, in vsi moji nameni so omajani; kako dolgo pa more še živeti ta stariček, ki je vendar-le moj oče?"

"Resnica," je pritrdil Radić navidezno, "nihče mu ne more več prisojati dolgega življenja, vendar pa tako dolgo vedno še lahko živi, da mu njegova žena Katarina more poroditi dediča prestola."

"Dediča?" je vskliknil Tomašević glasno. "Kaj drugega, če mu porodi sina? Ona je njegova prava soproga, in oče je Štefan Kosarić, knez Hercegovine, ki je po moči enak kraljem Bosne; ti pa si sin Vojak-

Italijanka proti italijanskim grozovitostim.

Kneginja Colonna je poslala na "Times" od 4. t. m. sledeči dopis:

"Jaz, Italijanka po rodu, sem polna nepremagljivega gnusa nad klanjem, ki so ga moji rojaki vpriporili v tripolitanski oazi med nedolžnimi domačini, ki niso te vojne nikdar želeli ali zahtevali. Nadejam se za trdno, da glas, ki ga dvigajo vsi civilizovani narodi proti tem neopravičljivim činom, ustavi moje rojake v njih slepi in stekli krvoločnosti.

Morem se le združiti z g. Carnegie v njegovem gnusu proti vojni, ki je po mojem čustvovanju sramota za to stoletje."

BEROLIN 9. "Lokal-Anzeiger" javlja iz Malte: Glasom poročil iz Tripolisa, se je vršil v nedeljo popoldne pri Šarašatu boj, v katerem so bili Italijani zopet potisnjeni nazaj. Turško topništvo se je vtrdilo v Sokri in je od tam, zakrito od palm, izdaljave 200 metrov streljala na italijanske čete in na vojne ladje. Mnogo krogelj je priletelo tudi v mesto, poškodovana sta bila italijanski poštni urad, kazino in neka privatna hiša.

Italijanske predstraže, ki so v močno utrjenih postojankah, se nahajajo v zelo slabem položaju. Že več trdnov se niso slekli in so silno utrjeni. K temu prihaja še iz oaze smrad od mrtvih ljudi in živali. Kolera in legar razsajata in zahtevata mnogo žrtve. Ljudje kar cepajo po ulicah.

RIM 10. Turki in Arabci se pripravljajo na odločen napad na italijanske pozicije pri Tripolisu.

Revolucija na Kitajskem.

Dijaki v Mukdenu zahtevajo za Mandžurijo avtonomijo.

MUKDEN 10. (Petr. brz. ag.) Dijaštvo je pozvalo podkralja, naj proglasi Mandžurijo za avtonomno, kar je podkralj odklonil. Na to je šole zasedla policija. Prebivalstvo je silno ogorčeno na podkralja. Bati se je resnih nemirov. Več cesarskih princev je inkognito dospelo semkaj.

Cesar pobegnil iz Kitajske.

LONDON 10. Iz Pekinga poročajo, da je mladi kitajski cesar včeraj zjutraj s cesarico pobegnil iz Pekinga, in sicer baje v Mandžurijo.

"Aneksija".

"Agramer Tagblatt" prinaša pod tem naslovom članek, iz katerega posnemljemo nastopna markantnejša izvajanja:

Italijanom je prišlo na misel nekaj prekrasnega. Čemu dolgo rogovilenje, vojevanje, pogajanja? Neumnosti — anektiramo in basta. Porta vendar ne bo imela poguma, da bi se proti "decreto reale" postavljala po robu!

Torej — to je bila tista "velika akcija", s katero so italijanski listi žugali že nekoliko dni! Doslej je bilo namreč misliti, da bo ta aneksija obstajala najmanj v tem, da Italija zasede Carigrad, ali da da postreljati vse tripolitanske Arabe z vsemi pritlikinami. Nu, saj to so Italijani poskusili. Ali Turki, zakrknjeni in trdovratni dečko, se ni dal preplašiti. Tako je morala Italija poseči po skrajnem sredstvu — dekretirala je aneksijo.

Zdi se, da je duh rimskega prava v Italiji močnejši, nego kje drugje. Rimsko pravo je ustvarilo "fictio juris". To je: kjer ne morejo služiti dejstva, resničnost, se jednostavno fingira neko pravno stanje. Po rimskem pravu se dediča, ki se ga smatra nevrednim, jednostavno izključuje od dedščine, tudi če oporoka nič ne govori o tem. Tu se argumentuje jednostavno: Tega dediča je smatrali kakor da ga ni, in zato tudi nima pravice do dedščine. Tak nevredni dedič so Turki za močerne Rimljane. Italijani dokumentirajo namreč tako-le: Zgodovinsko so Turki dediči Rima, a ker je bila Tripolitanijska rimska posest, ki so jo pa

cije, ki jo je tvoj oče, kralj Štefan, spoznal sicer vredno svoje ljubezni, toda nevredno zakonskega stališča."

"Dovolj, dovolj!" je vskliknil Tomašević divje, "jaz, norec, sem se ubotavljal, ker sem se dal v svoji davni nakani omajati od par prikupljivih besed, tako, kakor se umirja otrok v svoji jezi, če se mu podaja igračo. Ha!" je povzdignil roko kviško kakor k prisegi, "ne odneham prej, dokler ne bo maščevano osrmočenje moje matere na tistem, ki je žrtvoval mojo mater pognosi Kosarevni, ki —"

"Nehaj!" mu je Radić jezno prekinil govor, "vsako besedo, ki se tika nje, jemljem na-se. Ti vsaj nimaš vzroka, da bi ji zabavljaj — kvečjemu radi tega, da more kralju Štefanu poroditi dediča."

"Da, da, tako!" je rekel Tomašević s porogljivim nadihom, "pozabil sem, da jo ti do sedaj še ljubiš, striče!"

"Da ljubim jo še sedaj," je odgovoril Radić s hrepenečim glasom, "ljubim jo kakor takrat, ko sem jo prvič zagledal v prestolnici njenega očeta, na gradu Blagaja; toda jaz vojvoda sem se moral umakniti kralju, in moral sem se odpovedati vsem nadam na posvetno blaženost; seveda, takrat nisem mislil, da se vendar-le izpolni moje hrepenenje," je dostavil nekako za-se, zatopivši se v globoke misli.

Turki slabo upravljali in so sramotno gospodarili v njej — ima Italija pravico do tega, da jim odjemlje dedščino.

To je železna logika, ako se jo le more tudi braniti z železom. Ako pa ne? Če se Italijanom ne posreči zaposesti Tripolitanijske, resnično, via facti, in ne samo papirnato-juridičnim potom — kaj jim pomaga slovesno proglašenje aneksije? Pomenjalo bi le eno blamažo več. Dočim so se Italijani kazali doslej le gazitelje prava, pa se kažejo sedaj kakor zavijatelje prava!

Zavel jih je izgled Avstro-Ogrske. Kakor ta poslednja bi hoteli tudi oni postaviti Turčijo pred dovršen čin. Tu pa spominja članek Italijane, kakov krik so ravno oni zagnali proti aneksiji Bosne-Hercegovine. Italija je kar pesti stiskala v obnemogli jezi. Tedaj je Italija proglašala dogmo, da aneksija pomenja prelom prava. Naj se že kakor-koli misli o aneksiji Bosne in Hercegovine, dejstvo je vendar, da je bila naša monarhija v resnični posesti teh pokrajin, izročenih jej od vse Evrope v upravo. Okupacija je bila pravoveljavna, ker jej je pridrla tudi Turčija. Po tolikih letih je okupacija takorekoč avtomatično prešla v aneksijo. Vendar so tedaj v Italiji igrali užaljeno nedolžnost in hlinili užaljeno pravno čustvo.

Sedanje ogorčenje proti Italijanom pa je resnično, resno, in ne hlinjeno. Že zasedanje Tripolitanijske je pomenjalo eklatantno pogaženje prava. Aneksija je to še v večji meri. To je čin nasilja. Italijani so si usurpirali fikcijo prava, da bi igrali gospodarja v Tripolitanijski. Sedaj so Arabi in Turki v "anektirani provinciji" italijanski "podaniki". Vsak upor je "veleždaja", ki zasluži smrtno kazen. Sedaj je tripolitansko vprašanje jednostavno italijansko notranje vprašanje in vojna ni nič drugega, nego punt v notranjosti dežele. In takov punt se sme udušiti z vsemi nasilnimi sredstvi, ne da bi imel kdo pravice, vmešavati se v to. Sedaj so Italijani zasukali sulico: sedaj ni več Italija, ki napada Turčijo, ampak ta poslednja je, ki napada jedno italijanskih provincij!

V tem tiči velika komika, ki spominja na onega reveža, ki je zapustil svojemu sinu — Rothschildovo premoženje! Rothschild ni bil sicer sporazumljen s tem, ali to ni škodilo, ker glavna stvar je bila, da je testament formalno v redu. Toda srečni dedič Rothschildovega premoženja vendar — ni dobil!! Istotako ne bo slovesna aneksija Italijanom nič več koristila, nego je oni legat onemu beraškemu dediču.

Interesantno je, kako govori o tem italijansko novinstvo. Vprašanje je prav za prav že rešeno — ta sporni slučaj odpravljen! Divno, kaj ne?! Rim je govoril in je mednarodne gledalce spravil v največjo zadrego. Najbolj pa prijatelje trozveze. Italija se polagoma sama iztisne iz trozveze. Od svojih zaveznikov zahteva več, nego se spodobi...!

Politično društvo "Edinost"

vabi na

redni občni zbor

ki se bo vršil

jutri, v nedeljo dne 12. novembra

ob 10. uri predpoludne

v veliki dvorani "Nar. doma" v Trstu

DNEVNI RED:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Volitev novega odbora.
5. Volitev pregledovalcev računov.
6. Slučajnosti.

K obilni udeležbi uljudno vabi

ODBOR.

"Tebi se smešlja največja blaženost iz našega podjetja, striče," je rekel Tomašević priliznjeno, "ko dobim jaz proti temu le skrbi v delež; pravično je torej tudi, da sprejmeš večji del naloge na sebe."

"Tako?" se je začel Radić glasno in čudno smejati. "Ne, ne, Tomašević! Tako se nisva pogodila. Ti kar ne moreš dočakati bleska kraljevske krone; radi tega si se namenil, poseči s predrzno roko v kolo usode. Jaz pa naj ti samo pomagam in nagrada za mojo pomoč je Katarina Kosarevna — tako se glasi najin dogovor. Če se držiš še sedaj tega dogovora, pojdeva naprej, če ne, se vrnem brez obotavljanja nazaj, — in že je stopil z eno nogo v stremen.

"Jaz sem se smatral za dovolj močnega in sedaj se bojim tega starca. Da bi vsaj ne bil danes govoril z njim!" je šepetal Tomašević za-se, ne da bi dal glasnega odgovora.

"Z Bogom torej, Tomašević!" je dejal Radić odločno, skočivši na konja, "toda pomni: kakor jaz ne morem brez tebe doseči svoje ljube, tako tudi ti brez mene ne zasedeš nikdar prestola bosanskih kraljev!"

In že je udaril konja, da se je ta vspel v divjem skoku.

"Stoj!" je vskliknil Tomašević, "jaz vstrajam pri dogovoru." (Pride še.)

Naša krivda.

Svoj članek o sestavi novega kabineta Stürghovega zaključuje puljska „Naša Sloga“ tako-le:

„Nekaj je vendar, kar more vsaj navidezno opravičevati one, ki so naložili preustrojenje, radi njihovega sovraženega in krivičnega postopanja nasproti Slovanom sploh, posebej pa še nasproti Jugoslovanom. A to je žalostna razdejnost, ki vlada na Dunaju med jugoslovanskimi poslanci. 37 jih je. Ako bi bili združeni in složni na delu in v zahtevah, potem bi jih ne mogli ignorirati, kakor se na žalost, godi sedaj. Ali, kakor so razcepljeni sedaj v 4—5 strank in stranic s posebnimi težnjami in zahtevami — kdo naj se ozira nanje, kdo naj uvažuje tako zastupljeno in razcepljeno delegacijo, četudi šteje skupno 37 članov? V takem žalostnem položaju torej zastopniki južnih Slovanov absolutno ne morejo prihajati do one veljave in uvaževanja, do kakršnega imajo brezpogojno pravico toliko po svojem številu kolikor po geografskem položaju naših dežel. Ali, dokler se ne nahajajo v enem kolu, dokler ne bodo složni v ciljih in na delu, dotlej bomo zastoj čakali bilo kakršnega uvaževanja naših poslancev. Radi tega nam se zdi malodušno, da ne rečemo: otročje, tisto tožarenje in vzdihanje hrvaških in slovenskih listov iz Dalmacije, Kranjske, Trsta itd., ki se niti toliko ne zavdajo svojih dolžnosti in svoje naloge, da bi odločno pozvali svoje zastopnike na skupno in vzajemno delo brez ozira na domače razmerice in zadevice.“

Nemški prestonaslednik proti svojemu očetu.

V Nemčiji vlada veliko nezadovoljstvo z dogovorom radi Maroka. To nezadovoljstvo je našlo očitega izraza v predvčerajšnji seji državnega zbora, ko se je razpravljalo o tem dogovoru. Razpravi je v dvorni loži prisostoval tudi prestonaslednik. Ko je voditelj konservativcev posl. He y d e b r a n d, o j s t r o napadal vlado, ter kritikoval dogovor s Francijo, je prestonaslednik opetovano in ostantativno priključeval z glavo. Ko je pa govornik rekel: „S popuščanjem si ne zagotovimo mira, pač pa z nemškim mečem“, je prestonaslednik živahno ploskal.

Ker je znano, da si je cesar Viljem mnogo prizadeval za doseg mirnega sporazuma, se je torej prestonaslednik s tem postavil v očito nasprotje s svojim očetom.

BEROLIN 10. Zbornica je nadaljevala razpravo o nemško-francoski pogodbi glede Maroka.

BEROLIN 10. Prestonaslednik ni prisostvoval današnji seji drž. zbora.

Domače vesti.

Seja odbora političnega društva „Edinost“ se bo vršila danes popol. ob 3. v Slovanski Čitalnici.

Razmere na c. k. glavni pošti v Trstu. Pišejo nam: „Aber ich bitte Sie, sprechen sie deutsch, ich verstehe nicht slovenisch.“ „La mandì su la signorina perche è uno qui che parla sloveno.“ — Tak odgovor dobivaš ti avstrijski davkoplačevalec — ako je nesreča hotela, da si rodod Slovenec — na medmestnem telefonskem uradu v Trstu. Ali za boga svetega: ali je res, da je samo en Slovenec, ki zahteva številke v slovenskem jeziku pri medmestnem telefonu v Trstu? Kajti, ako bi Slovenci vršili svoje narodne dolžnosti, bil bi dotični g. uradnik nemožen pri medmestnem telefonu! Ker pa se Slovenci udajajo in govore v blaženi nemščini in italijanščini, se nam seveda posmehujejo taki uradniki. Ko pa odločno zahtevaš v svojem jeziku, te ti gospodje puščajo čakati dolgo, dolgo, ker je „zasedeno“. Kedar bo konec teh neznošnih razmer na avstrijski c. k. glavni pošti v Trstu?!

Iz sodnije. Pred par dnevi so položili pred tukajšnjim deželnim sodiščem sodnijske izpite sledeči gg. kandidati: Rojec, Boškin, (Sovenca), dr. Zmalc, Pajalič, Marušič in Marković (Hrvat) ter dva pristna Italijana: dr. Skomersich in Premuda. Kakor po navadi, se tudi pri teh izpiti ni pazilo na to, da bi se gg. kandidati izpraševali v vseh jezikih naše dežele, a vendar sta bila pri tem dva Italijana jezikovno popolnoma kvalificirana. O njih jezikovni sposobnosti bo prilika govoriti potem, ko bosta v službi. Ne bi pa hoteli, da se z odločno ponovi slučaj onega imenitnega sodnika dr. Vida, ki je v vsej avskultantski praksi sam priznaval, da ne pozna slovenskega jezika, pa je vendar v minoletem marcu napravil izborni izpit v slovenskem jeziku. Značilno za ta izpit je zlasti to, da je dr. Vida po izpitu sam priznal, da je to bilo edinkrat v njegovem življenju, ko je govoril slovenski (namreč pri izpitu).

Sliši se, da je bila takrat izpitna komisija nenavadno stroga proti slovanskim kandidatom. Vendar pa nočemo protestirati proti temu, ker nas veseli, da so naši juristi tako sposobni, ter želimo in zahtevamo, da bi naši juristi bili tako sposobni, da bi mogli biti kos tudi italijanskim komisijam. Vendar se nam zdi čudno, da v komisijah za sodnijske izpite ni niti enega slovenskega eksaminatorja in tudi ne iz vrste slovenskih odvetnikov. Saj zakon jasno določa, da bi se

kandidate na njihovo željo moralo izpraševati tudi v vseh deželnih jezikih.

Priporočamo posebno našim odvetnikom, da bi se pečali s tem vprašanjem. Njim in slovenskim strankam pa najtopleje priporočamo, da bi sami dokazovali v posameznih slučajih, v koliko so primorski sodniki jezikovno sposobni, da bi vršili službo v našem narodu.

Vprašanje naših sodišč moramo vendar enkrat spraviti na tapet in se resno pečati z njim.

Izlet čez Štjark v Branico priredi v nedeljo dne 12. t. m. oddelek Trž. podružnice S. P. D. Odhod z brzovlakom drž. žel. ob 7. in pol zjutraj do Stanjela. Od tod peš čez Štjark v Branico. Povrat iz Branice poljuben. — Ljubitelji narave dobrodošli.

Danes na Sokolski Martinov večer. Opozorjamo še enkrat slav. občinstvo na sokolski družabni in Martinov večer, ki se bo vršil danes ob 8. in pol uri v veliki dvorani „Narodnega Doma“.

Sodeč po raznovrstnem vspredu in sodelujočih močeh, bo to zopet ena onih priljubljenih sokolskih zabav, kakoršnje je prirejal naš Sokol pred par leti. Zato pa naj vsi oni, ki si žele par uric res priske zabave, kakor tudi oni, ki bi imeli po nepotrebnem drugje trati čas in se dolgočasiti, nikar ne zamude te prilike in naj se odzove kdor le more vabilu našega Sokola.

„Vrdeljski Sokol“ ima nocoj svoj „Martinov večer“ v dvorani „Nar. doma“ v sv. Ivanu. Začetek ob 9 uri — konec ob 2 zjutraj. Vstop svoboden. Program je mnogovrsten: solopetje gč. Suban, mešani zbori, igranje na gosli, šaloigra „Doktor Hribar“, srečanje na dobitke — primerne večeru, in koncert ljub. glasb. matice v mlajšaturi, pod osebnim vodstvom g. Matka. Med točkami svira društveni tambur. zbor. Ker se je odbor zelo potrudil, da vstreže kolikor možno vsem posetnikom, upa, da ga zavedni Vrdeljski mnogobrojno počaste.

Dramatična prireditev. NDO priredi jutri, dne 12. t. m., v Sv. Križu pri Nabrežini dramatično predstavo in sicer se bode vprizorilo jako poučno rodinsko dramo v 4 dejanjih „Sin“. Predstava vrši se v dvorani g. Jakoba Maganje, začetek točno ob 4. uri pop. — Vstopnina 50 vin., sedeži I. vrste 40 vin. in II. vrste 30 vin. Predstava se bo vršila ob vsakem vremenu, po predstavi ples, vstopnina k plesu: možki 1 K 40 vin., ženske 20 vin.

Razstava krizantemov v ljudskem vrtu je bila otvorjena že včeraj in ne bo otvorena šele jutri, kakor je bilo pomotoma javljeno v včerajšnji „Edinosti“.

Veselični odsek trgovskega izobraževalnega društva priredi jutri v nedeljo 12. t. m. od 7. do 12. zvečer v društvenih prostorih ul. sv. Franciška št. 2. I. prvi letošnji damski plesni večer. Odsek pričakuje obilne udeležbe.

V dobi splošne draginje ne sme seveda zaostajati tudi sladkor in se tudi vedno bolj draži, še bolj, nego druge potrebščine. Časih je bil po 64 vin. kg. zdaj pa je nad 1 K! — Kakor znano, porabimo največ sladkorja pri kavi in zaradi draginje sladkorja grozi kava postati revnejšim slojem nedosegljiva stvar. Pa tu imamo Kolinsko cikorijo, izborni kavni pridelek, ki ima tudi to dobro lastnost, da kava, ki je iz njega pripravljena, ne porabi toliko sladkorja. Kolinska cikorija je zaradi svojih izbornih lastnosti in pa zato, ker je pristno domače blago, vedno bolj priljubljena pri vseh slojih.

Društvene vesti.

Slovensko gledališče. Solisti in zbor Slovenskega gledališča imajo danes zvečer vajo ob 8. in pol uri.

Pevsko društvo „Zarja“ v Rojanu priredi v nedeljo dne 19. t. m. „Varijete večer“ v dvorani „Konsumnega društva“ v Rojanu. Opozorja se tem potom vse gg. pevce, da se vdeležijo pevske vaje, ki bo prihodnji tork, dne 14. t. m.

Pevsko društvo „Trst“. V torek, dne 14. t. m. ob 8. uri zvečer pevska vaja za

Poslano*)

Gospodu
LEOPOLDU FABJANČIČ-u

v TRSTU.

V mojem odgovoru nisem Vas obdolžil fatvine, temveč sem le pojasnil, od kedar izvira sovraštvo. — No, če pa hočete pred sodišče, tedaj izvolite, s pričami razpolagam.

IVAN BUBNIČ,
Slivje.

Podpisana tvrdka časti se javiti, da bo odprla dne 24. t. m. novo

zalogo moke in žita

v Trstu, ul. Raffineria 7.

Prodajala bode blago prve vrste in po najzmernejih cenah.

Za nadaljne informacije obrniti se je od 24. t. m. naprej na gornji naslov.

Spoštovanjem

BARUCH & DRUG.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko, kolikor mu zakon vele.

Čevljarska zadruga v Mirnu pri Gorici. Prodajalna čevljev v Trstu, ul. Barriera vecchia 38.

Ima vedno v svoji zalogi bogato izbero vsakovrstnih čevljev lastnega izdelka za vsaki stan. Toplo se priporoča posebno Slovincem v mestu in okolici, da se pridno poslužujejo domačih izdelkov naše zadruge.

SPREJEMAJO SE TUDI POPRAVE.

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

= vsake bolečine =

Dr. J. Čermák V. Tuscher

zobozdravnik konces. zobni tehnik

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. n.

Poskusite FI-GOVO KAVO „Salutin“ ki je najfinjši in najzdravejši kavni pridelek. Dobiva se v vseh boljših prodajalnicah.

VELIKI KINEMATOGRAF „BELVEDERE“

TRST — ulica Belvedere štev. 10 — TRST

V soboto 11. nov. in nedeljo 12. novembra:

1. Sport na Indokitajskem, po naravi v barvah. - 2. Radgrume, drama v barvah. - 3. Dežnik tete Urše.

V ponedeljek dne 13. novembra 1911 velika komična predstava trajajoča eno uro.

Delniška družba „Greinitz“

si usoja naznaniti slav-
nemu občinstvu, da se vrši

danes v soboto dne 11. novembra 1911

ob 5. uri popoldne

OTVORITEV

prostorov novega sedeža družbe

na Korzu 18 in v ulici S. Caterina 1

Obenem si dovoljuje opozoriti sl. občinstvo, da se lahko obišeajo prostori omenjenega dne **od 10. predp. do 1. pop. in od 3. do 5. ure pop.,** v času, ko se blago ne bo prodajalo.

Odlikovana pekarna in slaščičarna VINKO SKERK - TRST

Trikrat na dan svež kruh. Prodaja vsakovrstnih biškotov, posebno za čaj in bombonov. Sprejema naročila vsakovrstnih tort, kroat in vse predmete za peči. Najfinejša moka iz najboljših mlinov po najnižji ceni. Fina inozemna vina in likeri v steklenicah. Brezplačna postrežba na dom. Kruh in slaščice se izdelujejo igleničnim električnim strojem.

ČEVLJARNICA BRATA ČEH

Trst, ul. G. Carducci 40.
Prodajalna z delavnico vsakovrstnega obuvanja za moške in ženske ter otroke.
SPREJEMAJO SE NAROČILA
PO MERI.
Cene zmerne. Svoji k svojim!

mešani zbor. Z ozirom na bližajoči se družinski večer prosimo polnoštevilne udeležbe. Sprejemajo se novi pevci in pevke. Vaje se vrše v „Delavskem podpornem društvu“. Narodni dom.

Dijaški zbor ima zopet redne pevske vaje v prostorih CM. šole na Acquedotto v sredo in soboto in sicer sopran in alt od pol 5. do pol 6. ure, tenor in bas pa od pol 6. do pol 7. ure.

Akad. društvo slovenskih agronomov „Kras“ na Dunaju si je izvolilo na svojem prvem rednem občnem zboru letošnjega zimskega tečaja dne 4. novembra sledeči odbor, ki se je sestavil tako: Predsednik: polj. tehnik Zdravko Petkovec, podpredsednik: krit. tehnik Ivan Domicej, tajnik: gozd. tehnik Fran Miklavčič, blagajnik: kult. tehnik Alfonz Pirc, knjižničar: polj. tehnik Franc Mikuž, gospodar: kult. tehnik Leon Knafelj, namestnika: kult. tehnik Albin Pitamic, gozd. tehnik Mirko Šušteršič, preglednika: gozd. tehnik Srečko Lapajne, gozd. tehnik Viktor Starovašnik.

Nar. del. organizacija.

Krajevna skupina NDO v Šklednju sklicuje za danes v soboto dne 11. t. m. ob 8. uri zvečer javen shod v „Gosp. društvu“ v Šklednju.

Z današnjim dnevom se je začelo izdavanje novih znamk za vplačevanje članarine. Opozarja se člane, da naj za vsak vplačani tedenski prispevek zahtevajo znamko opremljeno s podpisom blagajnika A. Ziberne.

Vsi člani NDO. so vabljeni na jako važen sestanek, ki bo jutri ob 9. uri predp. v prostorih ulica sv. Frančiška 2. II. nadst.

Skupina zidarjev NDO ima jutri v ner deljo ob 10. uri predp. občni zbor v prostorih NDO v ulici sv. Frančiška št. 2 II.

Tržaška mala kronika.

Tatvina v tovarni. Predsinočnjim so neznani, jako drzni zlikovci splezali na streho tovarne za kemične produkte Gabrijele Tedeschi v Zgornji Kjarboli št. 241, potem so se s pomočjo vrvi spustili na notranje dvorišče in tu vkradli dva transmissijska pasa, dolga 16 ozir. 10 metrov v vrednosti 300 K. Čuvaj tovarne ni ničesar zapazil.

Umrli je včeraj zjutraj v mestni bolnišnici ona Florenca Magenz (ozir. Mazevc), o kateri smo včeraj poročali, da je v samomorilno svrhu pila jesihovo kislino.

Z voza je padel včeraj 42 letni kočijaž Gaetano Zessi in si je pri tem zlomil dve rebri. Spravili so ga v mestno bolnišnico.

Koledar in vreme. Danes: Martin, šk. — Jutri: 23. ned. po Bink.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 18°5' Cels. — Vreme včeraj: oblačno.

Vremenska napoved za Primorsko: Nestanovitno, tupa tam deževno, temperatura mila, južnovzhodni vetrovi.

Naše gledališče.

Jutri, v nedeljo, ob 4. pop. bo prva ljudska predstava ob skoraj polovičnih cenah. Sedeži stanejo K 1.30 oziroma 1 K z vstopnino vred, vstopnina pa za stojišča toliko za pritičje kolikor za galerijo znaša le 60 stot.

S takimi cenami hoče Dramatično društvo vzbuditi tudi pri široki publiki zanimanje za gledališče. Kakor ljudska predstava se vprizori burka

„KONTROLOR SPALNIH VOZOV“

ki je ob premijeri doživela jako lep uspeh. Zvečer ob 8. in četrt pa bo repriza krasne Zellerjeve operete

„PTIČAR“.

ki se je na predvčerajšnji premijeri omilila občinstvu, ki je hvalilo izvajanje in inscenacijo. Upati je celo, da bo uspeh te operete v nedeljo še večji, kar je ob večji sigurnosti popolnoma naravno.

Danes so vstopnice za nedeljski predstavi na razpolago pri vratarici „Narodnega doma“ od 7. do 11. ure zjutraj in od 1. ure naprej.

PALACE HOTEL EXCELSIOR. Danes koncert od 5. do polnoči.

Vesti iz Goriško.

Novo konsumno društvo ustanovi osebe državne železnice na Solkanski cesti v nekdanjem „Park-Hotel“-u, kjer bo ob enem zadružna mesnica in pekarna.

Železničarji spoznavajo, da godrnjanje in javkanje ne izdaja nič in da je samopomoč edino sredstvo proti neznošni dragini, ki jo prekupčevalci zakrivljajo s tem, da, kakor jim drago in ljubito, dvigajo cene živin in skoro vseh vsakdanjih potrebščin, ne da bi jih lokalne oblasti ovirale.

Novo društvo naj bi se zedinilo z obstoječim konsumnim društvom drugih uradnikov.

Goriški mesarji ne občutijo draginje; prodajajo meso po visoki ceni, akoravno se živina za 25% ceneje kupuje nego pred mesecem. Znižali so ceno govedini za 16, „naši“ mesarji še celo le za 8 vinarjev! Odobrujemo torej otvoritev dveh novih

mesnic, to je Slamčeve tik Fonove gostilne, in ono novega konsumnega društva, nadejaje se, da bosta res sekali po tako nizki ceni, kakor se govori.

Cene premogu so tudi izredno visoke v Gorici. Ko bi bilo našemu magistratu ležeče na tem, da preskrbi prebivalstvu ceno kurjavo, dogovoril bi se s premogovniki in si zagotovil primerno množino premoga, kakor delajo to v drugih mestih. Odjemalcev bi ne manjkalo. Saj je vendar znano, da Trbovljski premog dobivajo železničarji od lastne uprave pa približno 1.48 K kvintal, da si so v tem znesku vsebovani vsi režijski troški železnice in še nekoliko procentov dobička.

Kvintal Trbovljskega premoga moramo plačevati po 3.40 K! Tu se vidi, koliko čiste dobička ostaja prekupčevalcem na škodo konsumentov!

Konsumni društvi naj vzameta tudi prodaja premoga v roke, ker bi bilo s tem društvenikom mnogo pomagano in nadaljni uspeh te akcije bo, da tudi prekupčevalci znižajo ceno premogu, ako nočejo skladišča zapreti.

Za nepretrgan urnik pri državnih uradih. Županska zveza za sežansko-komenski okraj je odposlala na vse vodilna mesta spomenico za uredbo nepretrganega urnika pri c. kr. uradih omenjenih okrajev. Ker višja mesta to spomenico gotovo dopošljejo v izjavo predstojnikom podrejenih oblasti, namreč c. kr. okr. glavarstva v Sežani ter pri okrajne sodnije in davkarije v Sežani in Komnu, ter bo končni uspeh spomenice v veliki meri odvisen od teh poročil, se predstojnikom gori omenjenih oblasti priporoča, naj jih vodijo pri njih to-zadevnih poročilih oziroma na koristi celokupnega prebivalstva, a naj imajo tudi nekoliko humanitete in oziroma na podrejeno osobe.

Prodajo se vrata, okna, ograje, razen materiala za zidanje. Izborna prilika! Via Piccardi 18. 1986

Dvonadstropna hiša je na prodaj v središču mesta Idrije na prometnem kraju. V nji se nahaja že nad 30 let gostilna. Pripravna je tudi za trgovino na debelo, ker ima prostorno klet. Cenu kron 25.000. Naslov pove inser. oddelek Edinosti. 1961

Ugodna prilika za gospe, ki želijo imeti zelo dober Singerjev šivalni stroj s pritlikinami in triletnim jamstvom, stal je prej 120 K, prodaja se za 64. Najnovejši sistem tudi za vezenje kron 110. S. Caterina 7, dvorišče. 1969

Švicarske veznine, vsakovrstno platneno blago, damsko in moško perilo, oprave za neveste, zaloga uzorcev. V. Commerciale št. 3, polunadstropje. 1903

Modistka prodaja elegantne garnirane klobuze; rimodernira; cene zmerne. Via Nuova 45 I. 1982

Kožo (preproge) za pod, enatigrova ena leopardova se prodaja. Naslov pove inser. oddelek Edinosti. 1981

Hiša z zemljiščem se prodaja v Rocolu. Naslov v ulici Giulia 33, zaloga krme 1973

Slovanske igralne karte prodajajo: knjigarna J. Gorenjec, ul. Caserma 16., Gregor Zidar & O., Rocol 263, tobakarna Segolin, ulica Industria (Sv. Jakob) in v Sežani: Fran Stofa, trgovca, v Kozini: Ivan Dekleva. 1472

Zaloga obuvala

in lastna delavnica
MATIJA PAHOR, Trst
ulica Arcata št. 19

Velika izbira čevljev za moške, ženske in otroke. — Sprejema naročila po meri ter tudi popravlja :: po jako nizkih in zmernih cenah.

Čistilo za snaženje čevljev

Zastopstva in zaloga:
Eugen Jurčev, Trst, ulica Acquedotto št. 9.
TELEFON 270 IV.

Odprla se je

GOSTILNA
ZÖCHMANN

Trst, Via Stadion št. 4.

Lovrenc Botac

Trst - ul. Piccardi, vogal Pasquale Revoltella - Trst

Nova trgovina jestvin in kolonijalnega blaga.

Postreže se vedno z dobrim in svežim blagom prve vrste :: ter po nizkih in zmernih cenah.

POSTREŽBA NA DOM. POSTREŽBA NA DOM.

Berite in čudite se!

600 komadov, med temi pozlačena ura za K 4.20.

Krasna, pozlačena, najfinejša ura Anker-Remont s pozlačenim številnikom; ista ima dobroidoče 36-urno kolesje, za kar se jamči 3 leta, 1 krasna ovrtna igla s Simili-brilantom. 1 pozlačen prstan s pon. kamnom za gospe ali gospe, 1 krasen collier iz okoli 150 orijentalnih perl, najmodernejši nakit za dame, 1 krasna garnitura gumbov za zapetnice, ovrtnike in prsi, zjamčeno 3%, Double-zlata s patentiranim zatvorom, 6 platnenih robcev, 1 eleganten žepni črnilnik iz nikla, 1 krasno zrcalce, 1 komad dišečega toaletnega mila, 1 fr. vezana beležnica 72 angleških peres, 20 različnih komadov za korespondenco in še 396 drugih predmetov, ki so koristni in neobhodno potrebni. Vse skupaj z zlato uro vred, ki sama velja dvakrat toliko, stane samo K 4.20. Odpošilja po povzetju eksportna trdka

H. SPINGARN, Krakovo št. 240.

Kdor kupi 2 paketa dobi še zastojni zraven iep nož z dvema rezili Pri več nego 2 paketih, za vsak paket po 1 ložič. Za to kar ne ugaja, se vrne denar. Torej je izključen vsak riziko.

Kine-Bioskop „Idria“

v Šklednju

— VSAKO NEDELJO —
nov interesanten program

Albert Faber

Zaloga gozdnih proizvodov in kuriva, tovarna za brezplinovne brikete iz drvenega oglja, se priporoča v zalaganje hrastov. In buk. drv prirejenih za peč

angleškega in inozemskega svetlega premoga ANTRACIT, brezplinovnih briketov iz drvn. oglja „Boules“ v veliki jajčji obliki za vsako kurjavo. Zareči komadi v (mali jajčji obliki) za odprto ognjišče in likanje. Naročbe, ki se izvrše točno, je nasloviti na tovarniško pisarno:

Trst - Via della Tesa št. 22 ali na naročilno pisarno v Trstu pri trdki

Giovanni Angeli ulic. Vinc. Bellini št. 11 (nasproti cerkvi novega Sv. Antona).

Dr. Josip Mandić

— je otvoril —

: PISARNO :

kazenskega
zagovornika

v TRSTU
ulica Zonta št. 9

I. nadstropje.
: TELEFON ŠTEV. 1766. :

Anniger & Co

Trst, ul. S. Nicolo št. 10.
Orožje, prah in strelivo vsake vrste, vrvi za mine.

EDINO SKLADIŠČE BISKOTA WERMER.

Uzorec in ilustriran hrvatsko-srbski cenik se pošlje na željo zastojni in poštne prosto. Podvzetniki in razprodajači dobe posebne cene.

Velika klobučarna
Romeo Doplicher

Klobuki iz klobučevine prvih tovarn. Specijaliteta: trdi angleški klobuki. Emporij kap za potovanje in za šport.

TRST
Corso št.
34.

Zastopn.: Alberto Tedeschi

Trst - Corso Stev. 2 - Trst

Angelo Valerio

tovarna kovčegov

Trst - ulica Scalinata št. 9 - Trst

Izvršujejo se tudi poprave, vse po zelo nizkih cenah.

STIPAN MIMICA

trgovina dalmatinskih vin

lastnega proizvoda iz Rogaznice pri Omišu

GOSTILNA v ulici sette Fontane

št. 2 (vogal Piazza Barriera)

BUFFET v ulici Nuova št. 5.

GOSTILNA v ul. dell'Istria št. 14.

Vino na debelo in za družino v vseh gostilnah.

Guerrino Marcon

Trst, via Belvedere št. 13.

Zaloga vsakovrstnega

ogljja in premoga.

Specialiteta gumijskih predmetov

Irigatorji, klisteriji, suspenzorji, obveze, gum. rjuhe, cevi za vino, plin, podložki z ovate

HIGIJSKI :: PREDMETI

Prodaja in poprava gumijskih čevljev.

Federico Steindler, Acquedotto 12.

Nova slovenska trgovina

izgotovljenih oblek in blaga

MARTIN SKAPIN

TRST — ulica Arcata št. 19 — TRST

VELIKA IZBERA

oblek za moške in dečke, hlače, jope, platnene obleke ter raznotero perilo. Sprejemajo se naročila po meri vseh gori omenjenih predmetov. Specijaliteta hlače za delavce. — Vse po konkurenčnih cenah.